Poštarina plaćena u gotovu

Ciena 2 Kune — Broj 9

USTAŠA

VIESTNIK HRVATSKOG USTAŠKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

7. ožujka 1943

4. 9

POZOR! — NEPRIJATELJ SE JE POJAVIO!

ZIMSKA IDILA

U GLAVNOM USTAŠKOM STANU

USTAŠA

VIESTNIK HRVATSKOG USTAŠKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

GOD. XIII. ZAGREB, 7. OŽUJKA 1943. BROJ 9.

ZNALI SMO VAS...

U početku ove borbe, koju je započeo hrvatski narod odmah po osnutku Nezavisne Države Hrvatske ni jedan Hrvat nije bio u sumnji i nedoumici razmišljajući, protiv koga se bori. Znali smo, osjećali smo, da borba, koja je započela izmedju hrvatskoga naroda s jedne strane i partizana, četnika-komunista s druge strane, nije bila ništa drugo nego borba hrvatstva s velikosrbstvom, koje je sustavno kroz godine spremalo planove za uništenje hrvatskoga naroda. Pa kada niesu preko dvadeset godina mogli zatrti i uništiti hrvatsko ime i hrvatsku nacionalnu sviest jugoslavenstvom, pokušali su komunizmom, kad niesu mogli nauditi hrvatstvu onda, kada su imali svu vlast i silu u svojim rukama, nastoje danas iz šuma i klanaca pljačkom i zvjerstvima.

Znali smo, da Hrvati, pa makar bili u protivnom taboru ne će klati svoju hrvatsku braću, ne će paliti svoje hrvatske domove, ne će sviestno rušiti hrvatsku državu i uništavati plodove hrvatske borbe, znali smo, da Hrvat ne bi mogao izmišljati najbezdušnije i najzvjerskije muke, kojima će zlostavljati i mučiti svoju braću, muke, za kakve nije čuo sviet, ali koje je kadar izmisliti srbski Balkan.

Pa kada je glavni ravnatelj za promičbu Matija Kovačić pred nekoliko dana iznio javnosti imena onih, koji su se stavili na čelo tako zvanog partizanstva i koji vode partizanske horde, osvjedočili smo se, da naše uvjerenje nije bilo krivo. Polazeći od imena do imena, uzporedjujući krajeve, koji su rodili te krvoloke, razabiremo, da je leglo tih zvieri i palikuća hrvatskih domova Srbija i Crna Gora. U njihovim redovima nalaze se sveučilištni profesori beogradskog sveučilišta, častnici srbske vojske i pravoslavni srbski popovi, a svi su se zajedno složno ujedinili pod crvenu zastavu, onda, kada treba opljačkati i popaliti hrvatska sela i poklati hrvatski živalj. No, ljuto su se prevarili, ponadajući se u uspjeh svojeg zvjerskog i ubojničkog rada. Prerano su se poveselili nadajući se, da će im uspjeti u ovim težkim i ozbiljnim vremenima uništiti hrvatsku slobodu, za koju se hrvatski narod stoljećima borio, i koju je stekao, ludost je bila s njihove strane pokušavati slomiti hrvatski narod danas u slobodi, kad ga niesu mogli uništiti i slomiti prije u robstvu.

Doduše, ima medju njima nekoliko po imenu Hrvata, koji su se priključili ubojicama hrvatskoga naroda, no ti su toliko malobrojni i oni su se već prije toliko kompromitirali u hrvatskoj javnosti, da ih nitko ne smatra članovima hrvatskog naroda, a partizanski banditi uzeli su ih u svoje redove samo zato, da bi neukima i neupućenima zamazali oči. Širi slojevi tog tako zvanog partizanskog pokreta, »raja«, kojom upravljaju partizanski vodje i zapovjednici, kojih imena donosimo u ovome broju, svi su od reda Srbi i Crnogorci, odnosno Srbijanci. O tom su se uvjerili svi naši borci, koji su bili u borbi s partizanstvom, o tome se osvjedočila hrvatska javnost, o tome se mogu osvjedočiti svi oni, koji zavedeni promičbom Londona i Moskve, vjeruju, da je partizanstvo proželo i hrvatske redove.

Jasno nam je stoga, zašto partizani, a isto tako i promičba Londona i Moskve nikada niesu objavljivali imena partizanskih vodja, jasno nam je, da su na taj način htjeli zavarati hrvatsko radničtvo i seljačtvo sa tobožnjom zajedničkom borbom Hrvata i Srba protiv fašizma, jasno je, da niesu smieli dati javnosti stvarni i najočitiji dokaz, kako partizanstvo stoji u sto postotno srbskim rukama. Napuštajući u biegu Bihać, koji je kratko vrieme bio u njihovim rukama, bježeći glavom bez obzira pred hrvatskim legionarima i hrvatskim oružanim snagama, dopao je u naše ruke popis vodja partizana, kao i njihovih vojnih zapovjednika. Taj popis nije nam ništa novog odkrio, nije nas iznenadio, jer mi smo to znali i osjećali, a popis pljačkaša i razbojnika hrvatskih sela, samo je potvrdio izpravnost naših zaključivanja.

Danas svaki najneukiji čovjek shvaća i uvidja, da partizanstvo nije ništa drugo, nego velikosrbstvo, zavito crvenom zastavom, koje ima jednu jedinu želju — da uništi hrvatstvo. Hrvati znadu, oni su izkusili »slatkoću bratskog zagrljaja«, oni znadu, što bi za njih značilo danas skučiti šiju pod isti taj jaram, pogotovo, kad bi plavu srbsku boju zamjenila crvena srbska boja. London i Moskva izkoristili su ove razbojnike, jer su im saveznici, izkoristili su ih, jer njihovi su prijatelji svi ovi, koji ruše što je dobro, ubijaju što je zdravo, koji nieču što postoji, uništavaju što valja. A naši kavanski crvendaći i po koji studentić, zagrijan za srp i čekić, neka podje dolje i neka vidi, što njegovi istomišljenici rade od hrvatskog naroda, pa ako ima i malo hrvatskog ponosa i hrvatske sviesti, prozret će plitkost moskovske promičbe i uvidjeti težnje partizanstva, koje se izpoljuju u uništavanju hrvatstva.

Znali smo vas, ubojice hrvatskog naroda, znali smo vas, hrvatski palikuće i razbojnici i baš stoga, što smo vas dobro upoznali, postupamo s vama ovako, kako postupamo. Hrvatske oružane snage slomit će i zadnji vaš odpor, uništit će vas do posliednjega, jer pljačkaši, razbojnici i zvieri ne zaslužuju ništa drugo, nego propast, uništenje i smrt.

Bu.

SLOM „PARTIZANIJE“

Još prije nego je hrvatska oružana sila oslobodila krajeve, u kojima je crveni teror urezao svoj nesmiljeni biljeg, još prije nego je sa bihačke i slunjske gradine strgnuta crvena kapa, propala je moralno najezda hajduka stranaca u dušama izpaćenih hrvatskih gradjana i seljaka, kojima je udes dosudio, da se kroz nekoliko mjeseci nalaze u imitaciji »crvenog raja«.

»Mi smo vojnički zauzeli ove krajeve, ali smo ih politički izgubili,« morao je u Slunju javno priznati prvi šef »Agit-Propa«.

»Bilo je to pravo čistilište uvjerenja,« govorili su nam gradjani i seljaci nakon oslobodjenja. »Tada smo konačno na vlastitim ledjima osjetili sav teret toga crvenog poredka, o kojem nam je prije podzemna i podmukla promičba tako bajne slike dočaravala. Kad su nas odmah u prvom naletu sve opljačkali, osiromašili i pritisnuli bezobzirnom silom i nasiljem, kada su nam odveli i strieljali najbolje, najdraže i uviek nedužne ljude, kad je nastalo bezvladje i bezpravnost, gdje se nisi mogao nikome potužiti niti izjadati, onda smo počeli čeznuti za starim redom i poredkom, u kojem je svakom pojedincu zajamčena zaštita državne vlasti, a privatno vlastničtvo priznato i ne dirano. U »partizaniji« su doduše ukinuta sva plaćanja, ali je to išlo samo na štetu seljaka i gradjanina, jer su samo oni imali nešto, dočim su šumski »borci i osloboditelji« došli goli i bosi, ali naoružani, da pljačkaju i priete mirnima.

Nakon prve pljačke i nasilja počelo je t. zv. smirivanje područja. Počele su se provoditi »osnove i zakoni« odmetnika.

Nakon što su spaljeni svi spisi općina, kotareva, gruntovnice, najrazličitiji popisi i pomagala, koja su kroz dugi niz godina sabirana, nakon što su popaljene škole, pošta, općine, a zastrašeni narod odrezan od čitavog svieta, počela se na račun hrvatskog seljaka provoditi nekakva loše kopirana i posrbljena komunistička uprava, bolje rečeno anarhija, koja je bezobzirno sudila seljaka i obrtnika na »prisilni rad«, »prisilnu mobilizaciju«, zatvore i strieljanja.

Treba, da se znade, da je u toj i takovoj upravi i bezvladju opet po stoti puta došla do izražaja podla srbijanska politika, te su Hrvati kao i u Jugoslaviji morali tegliti i rabotati za Srbe, odmetnike i komuniste, a sve na račun »osloboditeljstva« i »bratstva«, dakle posve isto kao i u propaloj državi.

Posve razumljivo, da je narodu bilo već prvoga dana dosta crvenog srbijanskog terora. U narodu se javljao najprije tihi odpor, a poslie sve glasniji protest, koji je naposliedku završio time, da je nekoliko tjedana prije sloma »partizanije« iz pojedinih mjesta sve muško pobjeglo u šume i špilje i krilo se pred osloboditeljima« sve do sretnog časa, kada je pred mjestom zašumila kolona savezničkih i hrvatskih vojski. Selo, koje je do toga časa bilo prazno i pusto, za koji bi sat ponovno oživjelo, a glas o dolazku naših, pronio se od zaklona do zaklona i pozivao spašene stanovnike na povratak.

Odmah po dolazku odmetnika obećavalo se naivnima i neupućenima zlatna brda. »Vi ćete svi pa i najstariji, odmah naučiti čitati i pisati, dobit ćete vlastito kazalište, dom, čitaonicu, bezplatno ćete dobivati liekove, najsiromašniji i hranu na našim kazanima . . . itd. itd.«

Poveselio se gdje koji. Ali kad je mjesto svega toga počela otimačina, paljenje i ubijanje nedužno okrivljenih, umrla je nada u lakovjernima, opametili su se i oni malobrojni, počeli su se otimati lažima i sili i rat izmedju Srbina i Hrvata je nastavljen.

»Za Jugoslavije niesam nikada htio pisati ćirilicu, pa da sada, kad sam slobodan, pišem njome. I u samoj Rusiji upotrebljavaju već latinicu. To je velika Srbija, vidimo mi svi to,« govorili su hrvatski seljaci, za koje je kavanska promičba u Zagrebu i po ostalim mirnim gradovima tvrdila, da listom hrle u »proleterske brigade«.

Kad bi se koji seljak potužio »komandi« zbog nasilja, uviek bi se našao koji taj Srbin ili Crnogorac, da mu opsuje »majku hrvatsku«. To su uistinu bili liepi izgledi bolje budućnosti Hrvata u »partizaniji«. Malobrojni Hrvati odmetnici bili su prema ogromnoj većini stranaca i dotepenaca nemoćni, da zaštite Hrvate, te su često i sami morali progutati koju težku radi svoje »stranačke narodnosti«. Svi nadpisi, parole, ukrasi bili su izpisani nehrvatskim pismenima, nehrvatskim jezikom. Uz crvenu zastavu redovito je stajala i srpska, onda se je svaki čestiti Hrvat, koji je bio 10. travnja presretan, što se je oslobodio djavola, mogao i opet imati liepih nada u svoju budućnost.

Eto, to je nosila »partizanija« Hrvatima, u prvom redu seljacima. Onda je bila razumljiva sreća i oduševljenje naroda, kad je saznao po brzom povlačenju i strahovitom zaprepaštenju odmetnika, da dolazi skoro oslobodjenje i stari red i zakon. Partizani su gledajući radost naroda u nemoćnom biesu prietili selu i gradu, da će, kad se drugi puta vrate (optimisti!), sve poklati i popaliti. Popalili jesu dosta, pobili su mnogo u dane svoga bezvladja, ali hrvatski narod vjeruje, da se ova šumska pošast više nikada u Hrvatsku vratiti ne će. »Zovite i nas odmah sada u vojsku, da pomognemo uništiti razbojnike i pljačkaše,« govore oslobodjeni seljaci.

U nekoliko

Postoji poslovica:

»Tko ne zna moliti — neka podje na more!«

Danas bi trebalo reći:

Tko nije okusio »partizanije«, neka hvali Bogu.

*

Kad odmetnici udju u jedno selo ili grad, onda se svi bacaju na pljačku. No, družkane moj, da se nebi prerano poveselio, nakon pljačke svi se »drugovi« moraju postrojiti u red, komesar obilazi od jednoga do drugoga i svakome oduzima plien. (Tek toliko da znate!) Težko je pogoditi, kome ide utržak.

*

Nakon prve pljačke redaju se male otimačine, t. j. darivanje za vojsku. Izadješ na ulicu ni kriv ni dužan, a »drugovi« se okupljaju oko tebe kao strvinari, pa te njuše i premjeravaju.

— E, družkane, skini ti ove cipele! To nama treba. Kod nas nema doznaka!

Zatim te opipavaju:

— Bolan ne bio, da odma skineš taj kaput. Nema toga u našoj državi, da se nose takvi kaputi.

I ti ga pokorno skineš i daruješ, jer za prvim drugarom stoje tri drugara s puškama.

*

Ako se budu drugovi oko tebe jako česali i grebli, ne čudi se. Svi oni imaju samo svrab i nešto veće uši. (Nek i životinje živu!)

*

Oni su svi »proleteri«, ali ipak u brigadi postoji pet kuhinja. No, nemoj se nadati, da ćeš jesti kod koje hoćeš. Sve to ide po časti i činovima. Ali oni su pak svi za proletera i malog čovjeka. (Tako barem pišu i došaptavaju.)

*

»Narodni oslobodioci« oslobadjaju narod doslovno od svega. Treba proći kroz krajeve, koji su još do nedavna bili pod vlašću odmetnika, da se vidi pravda i socialno uredjenje »osloboditelja«. Svakako jedno mora biti jasno Hrvatima, da su od 1918 do sloma Jugoslavije svaki dan slušali priče o »oslobodjenju«. Nemojte se ništa čuditi danas, ako šumski borci pjevaju istu pjesmu. I danas u šumama »braća« vode istu politiku.

*

redaka...

Došao drug seljaku:
»No evo, niesmo li te oslobodili?«
— Jeste, bogami, košulja i gaća.

*

— Što si ti, druže, bio prije, nego si otišao u šumu? — pita seljak jednoga od njih.
— Učitelj sam bio!
— Kakvi si ti vražji učitelj, a jučer sam te vidio, kako si palio našu općinsku školu.

*

— Druže Vucibatino, smjesta na stražu!
— Ne idem, tko to zapovieda?
— Komandant Jovanka;
— E, onda moram ići... (I u šumi su pod papučom.)

*

Promičba je jako oružje.
Odmetnici su u S. dovukli dvoja razbijena oklopljena kola. Znate, čime su ih htjeli voziti?
Punili su ih rakijom...
Bez uspjeha, morali su ih ipak poslie volovima vući.
»Kmeti!«

*

Gubitci njemačke vojske prema izvještajima »Slobodne Jugoslavije« premašuju same Niemce.

Jedan je seljak u Slunju za vrieme »partizanije« zbrajao gubitke. Na posliedku je došao mjestnom »komandantu« i molio ga:

— Druže Panto, za sutrašnji izvještaj ostaje vam svega s e d a m živih Niemaca. Toliko ste ih već pobili?!

*

Drug Panta postrojio svoj čopor.
— Sada ćete mi po istini reći, zašto je tko utekao u »narodnu oslobodilačku vojsku«.
— Ja sam, druže, pao pod stečaj.
— Ja sam umorio svoga susjeda.
— Ja sam zaveo djevojku, pa bih je morao da ženim.
— Ja sam pozvan u vojsku, pa sam od straha radije utekao u šumu.
— Ja se nadam pljački.
— Ja sam Moric, kšeftar. U Ustaška Hrvatska nema više šifota.

*

— Smrt fašizmu, babo (nazove partizan).
— Tebi sinko! (odvraća baba).

Hrvatske oružane snage u borbi protiv partizana

Promatrajući razvoj oslobodilačke borbe hrvatskoga naroda od osnutka Nezavisne Države Hrvatske pa do danas, možemo ustanoviti činjenicu, da je tu borbu prihvatio hrvatski narod najzdušnije i najenergičnije, uvidjamo, da u toj borbi najdjelatnije sudjeluje sav narod, svi slojevi, pače i žene, razabiremo, da gradjani uz bok seljaka bili oni u vojničkoj odori ili u gradjanskom odielu, odbijaju zajedničkog neprijatelja i kažnjavaju palikuće sviestno u zbijenim redovima braneći svoj dom i imovinu. Sve do najnovijih pobjeda hrvatskih oružanih snaga, sve do ovih zadnjih dana oslobodilačke borbe, do sada najvećih razmjera, Hrvati su doprinosili neprocjenjive žrtve za uspjeh ove borbe. Ako bismo tražili uzrok, kako to, da Hrvati, bili oni koje god vjeroizpoviesti ili pripadali kojemu god staležu, prihvaćaju oružje i bore se protiv partizana, razabrali bismo brzo, da je najprimitivniji hrvatski čovjek instinktivno opazio opasnost, koja mu prieti od komunizma i velikosrbstva, shvatili bismo, da su popaljeni i opljačkani Hrvati u neposrednoj svojoj blizini, da su na vlastitim ledjima, proživjeli »ljepotu i socialnu pravdu« crvenoj ideologije i »poštene« namjere velikosrbskih manijaka.

Prilazeći hrvatskim borcima u borbi protiv partizana, moramo odmah na početku uočiti, da redove hrvatske vojske sačinjavaju Hrvati, koji su proživjeli ili barem na vlastite oči vidjeli djelo partizana, koji su se osvjedočili, da partizanstvo nije ništa drugo, nego velikosrbstvo, odnosno jugoslavenstvo u službi Moskve i Londona. Polazeći u borbu protiv partizana, hrvatski vojnici ne obaziru se na žrtve i opasnosti, koje im priete odasvud, oni niesu ni ne mogu biti u današnjim danima pacifisti, niti ljudi kompromisa, jer izdaja bi bilo puštati u miru pljačkaša i ubojicu vlastite djece i palikuću vlastitog doma. Polazeći u rat za slobodu hrvatskog naroda i sreću hrvatske države hrvatski vojnici osjećaju, da se bore ne samo za učvršćenje stvorene hrvatske države, nego da uništavajući partizane uništavaju najpogubniji elemenat današnjice, uništavaju one, koji su oko dvadeset godina kundačili hrvatski narod, koji su ubijali hrvatske seljake, koji su bili toliko podli, da su mu propoviedali rieči slobode i bolje budućnosti u isto vrieme, dok su mu najbolje sinove odvodili u zatvor, a sviestno i proračunato uništavali gospodarstvo i imovinu.

Partizani, osobito u prvim danima borba sa hrvatskim oružanim snagama, nastojali su lažnom promičbom i pukim demagoškim izmišljotinama prikazati hrvatske vojnike kao neko »sliepo oružje u rukama ustaštva«, nastojali su prikazati ustaštvo kao neku nametnutu oligarhiju hrvatskom narodu, pokušavali su separirati ustaše i domobrane, Hrvate katolike i muslimane, no sviestni hrvatski narod osjetio je, da to nije ništa drugo, nego igra rieči, igra zlobnih plaćenika Moskve i Londona, koji se približavaju Hrvatima s mnogo obećanja, ali s krvavim djelima.

Svaki vojnik, bio on u ustaškoj ili domobranskoj odori, koji je bio u borbi s partizanima, i koji je iz bliza vidio njihova zlodjela i palež nikada neće niti trunka povjerovati lažnoj promičbi velikosrbskih plaćenika, nego će u svojoj duši sačuvati neizbrisivu sliku opljačkanih sela, poubijanih i iznakaženih hrvatskih seljaka, poklanih žena i djece.

Hrvatski sinovi vodjeni borbenim duhom svojih predaka, pošli su u završnu borbu hrvatstva i partizanstva. Ta je borba vodjena s ljubavlju i mržnjom, s junačtvom i fanatizmom, ta je borba vodjena sviešću nestanka ili pobjede, jer je kompromis sa ubojicama izključen. Dosadanji uspjesi i junačtva hrvatskih oružanih snaga u borbi s odmetnicima ostat će vječno u hrvatskom narodu, pokoljenja će pričati o herojstvu ustaških i domobranskih boraca, koji su nadčovječnim naporima, u strašnim i neopisivim vremenskim prilikama, suzbijali često puta premoćnog neprijatelja, vječno će ostati sjećanje na junake Bihaća, Krupe, Romanije i Drine, na junake hrvatskog oružja i hrvatske krvi.

Komad po komad hrvatske zemlje čisti se od odmetničkih pljačkaša, nepobjedivi odredi savezničke vojske sa hrvatskim oružanim snagama ukliještuju neprijatelja, uništavajući ga nemilosrdno i temeljito. I London i Moskva šute posljednjih dana o »napredovanju i pobjedama nepobjedivih partizanskih odreda«, jer tisuće mrtvaca, Srbijanaca, velikosrba i Crnogoraca dokazuju protivno. Promatrajući i čitajući imena ovih ljudi, koji zapoviedaju tim partizanskim odredima, sjećajući se njihovih djela iz dana robstva u granicama Jugoslavije, uvidjamo da hrvatske oružane snage naprosto privode kraju onaj rat, koji je započela Njemačka vojska početkom travnja 1941. godine. Svi častnici od reda su Srbi ili Crnogorci, svi članovi njihovog vieća su Srbi, Slovenci ili Crnogorci sa nekoliko biednih, po imenu hrvatskih članova i stoga Hrvati tu pojavu, tu borbu partizanstva ne smatraju gradjanskim ratom u običnom smislu rieči, već ratom srbstva i hrvatstva, Iztoka i Zapada.

Dosadanji uspjesi i junačtva hrvatskih oružanih snaga u borbi s odmetnicima, jamče nam za skori svršetak zla, koje vlada mnogim našim krajevima, jamče za podpuno uništenje palikuća, pljačkaša i ubojica hrvatskog naroda, jamče za svestranu i vječnu pobjedu.

F.

TKO NJIH VODI...?

Imena vodja partizanskih banda u Hrvatskoj

Napokon je došlo vrieme, da hrvatskom narodu priopćimo imena političkih i vojničkih vodja oružanih i partizanskih skupina, koje su u Hrvatskoj, po hrvatskim selima i većim hrvatskim naseljima, izvršile nebrojeni niz težkih i najtežih zločina, izvedenih u nebrojno slučajeva na grozan način. Ne iznosimo te podatke, da bi hrvatski narod uvjerili o tome, kako se u t. zv. »Narodnoj oslobodilačkoj vojsci« — kako su se u svojoj podmuklosti okrstili partizani — kriju neprijatelji hrvatskog naroda, jer su njihova nedjela, počinjena protiv života i imovine Hrvata, protiv hrvatske državne imovine takva i takvog obsega, da nema ni jednog Hrvata, koji ne bi bio podpuno sviestan, da ta »Narodna oslobodilačka vojska« nije ništa drugo, nego lažno ruho, kojim su se zaodjenuli najizrazitiji i najnepomirljiviji, upravo zakleti neprijatelji svega što je hrvatsko.

Njihova imena iznosimo samo za to, da bi svaki Hrvat znao, po čijoj su zapoviedi i pod čijim vodstvom izvršena ona silna razbojstva po Hrvatskoj, a radi kojih se zgraža ne samo svaki Hrvat, nego i sav prosviećeni sviet. Nakon objave njihovih imena ne će u Hrvatskoj biti više nikoga, koji bi se usudio, a da ne bude odmah uhvaćen u laži i uglavljen kao neprijatelj hrvatskoga naroda i države — zaniekati, da vodje kao i pripadnici »Narodne oslobodilačke vojske« niesu Hrvati. Ne će čak ni ono nešto malo partizana, koji su po podrieklu Hrvati, biti u položaju, da objave ma i jedan letak kojim bi hrvatskome narodu napose hrvatskom seljačtvu i radničtvu dokazivali, da se partizanske oružane skupine, kojima sada hrvatske i savezničke oružane snage zadaju uništavajuće udarce, bore tobože za dobro hrvatskog seljačtva i radničtva, za dobro hrvatskoga naroda, pa čak i za dobro Nezavisne Države Hrvatske — kako su do sada u svojoj neizmjernoj podmuklosti uzalud tvrdili, da bi zavarali i da bi učinili malodušnim hrvatski narod.

Partizani su sve do nedavna namjerno mukom šutjeli o svojim političkim i vojničkim vodjama. To su učinili radi toga, kako bi lakše mogli rovariti po hrvatskim selima i gradovima, što im unatoč tome radi sviesti i političke zrelosti hrvatskog radničtva i seljačtva nije uspievalo. Istom prije tri mjeseca dana odlučili su se izići pred javnost i sa njihovim imenima. Nakon što im nije uspjela promičba medju hrvatskim narodom, smatrali su potrebnim objavljenje imena svojih vodja radi Srba, da bi medju njima dobili što jaču podporu, kad vide i čuju, da partizane politički i vojnički vode Srbi komunisti, zapravo najvećim dielom Srbijanci i jedan iztaknuti Židov komunista. To su 26. studenoga 1942. učinili u Bihaću, gdje su objavili sastav svoga vodstva, koje su nazvali »Antifašističko vieće narodnog oslobodjenja Jugoslavije«. U Bihaću je pao u ruke naših vlasti i popis njihovih vojničkih zapovjednika, kao i cieli niz drugih dokazala, iz kojih se suglasno s dokazalima u »Sivoj knjizi« hrvatskog ministarstva vanjskih poslova vidi, da t. zv. partizanski pokret nije ništa drugo nego urota protiv hrvatskog naroda i države, urota protiv reda i poredka, urota protiv Evrope, a u službi Moskve.

Partizani su naime u Bihaću izdali i jedan proglas, u kome su objavili, da je njihovo »Antifašističko vieće za narodno oslobodjenje Jugoslavije« sastavljeno ovako: Počastni članovi predsjedničtva: Kalinin, Staljin i Molotov. Predsjednik »Antifašističkog vieća za narodno oslobodjenje Jugoslavije je Ivan Ribar, poznati neprijatelj hrvatskog naroda, čovjek, koji je po podrieklu Slovenac, ali je uviek služio veliko-srbskoj misli. To je onaj predsjednik beograske ustavotvorne Skupštine, koja je izglasala protuhrvatski vidovdanski ustav, pod kojim je hrvatski narod doživio težke dane, a protiv kojega se odlučno borio pod vodstvom blagopokojnog vodje i učitelja Stjepana Radića i svojih drugih prvaka, medju kojima se svojim revolucionarnim nepomirljivim hrvatskim stajalištem izticao obnovitelj i graditelj naše narodne države, naš veliki Poglavnik dr. Ante Pavelić.

Taj Janez Ribar, premda je kadgod demagoški za sebe tvrdio, da je Hrvat, bio je kroz sve vrieme Jugoslavije član i jedan od vodja srbijanske demokratske stranke, a kasnije pod konac Jugoslavije postao je komunista. On je — jezgrovito rečeno — bio uviek plaćenik Beograda. U Hrvatskoj ga je uviek svuda na svakom koraku susretao samo prezir. Takav je eto, formalni politički vodja partizanskog »Antifašističkog vieća« kome je na čelu taj stari neprijatelj hrvatskog naroda. Evo imena članova toga vieća: Pavle Savić, sveučilištni profesor iz Beograda, Jovan Milutinović, Mile Perušić iz Sandžaka, dr. Sima Milošević, sveučilištni profesor iz Beograda, Vlada Zečević, pravoslavni svećenik, rodom iz Sandžaka, Veselin Masleša, novinar, suradnik komunističkih naklada »Nolit« i »Zviezda« u Beogradu, Mile Balaban, bivši poslanik srbske zemljoradničke stranke, osobni tajnik dra Milana Gavrilovića, koji je bio poslanik bivše Jugoslavije u Moskvi, Balaban je bio jedan od glavnih huškača protiv blagopokojnog vodje i učitelja Stjepana Radića preko beogradske »Politike«, Dušan Brstina iz Nevesinja, Vido Burić iz Čeva u Crnoj Gori, Stojan Cerović, profesor iz Nikšića u Crnoj Gori, izdavač poznatog velikosrbskog i komunističkog tjednika »Slobodna misao«, Djordje Čagorović iz Danilovgrada, u Crnoj Gori, sljedbenik Stojana Cerovića, dr. Jovan Bulajić, liečnik iz Vilisa u Crnoj Gori, Rodoljub Čolaković, iz Bijeljine, poznat po svojim vezama s beogradskim sovjetskim poslanstvom. Vlada Dedijer, poznati komunistički novinar iz Beograda, koji je u svoje vrieme kao otvoreni i opasni komunist bio uklonjen iz uredničtva beogradske »Politike« čak na zahtjev englezkog poslanstva. Njegov brat bio je urednik komunističkog lista »Slobodna rieč«, koji je izlazio u Americi, a snubio je dobrovoljce za »crvene« u Španjolskoj, Miloje Dobrašinović, profesor iz Bielog Polja u Crnoj Gori, poznati pristaša »Pučke fronte«, a zatim otvoreni komunista, Rade Dogonjić iz Sarajeva, Vojin Gajić iz Arandjelovca u Srbiji, Manojlo Garić, iz Prače, Nikola Grulović, iz Hrvatske Mitrovice, Dušan Ivović, učitelj iz Plevlja, u Crnoj Gori, poznati komunista, koji se već godine 1918. proslavio palenjem seljačkih domova u Crnoj Gori, Jevstatije prota Karamatijević, iz Nove Varoši, u Crnoj Gori, Pera Komnenić, profesor iz Banjana u Crnoj Gori, poznati komunista, Bora Kovačević, profesor, Miro Krstajić, umirovljeni kapetan iz Žabnja u Crnoj Gori. Boža Ljumović, iz Podgorice u Crnoj Gori, Blagoje Marković, pravoslavni pop iz Cetinja u Crnoj Gori, Rade Mijušković, iz Uba, Joco Mirković, iz Plevlja. dr. Gojko Nikolić, liečnik, Srdjan Novaković, umirovljeni kapetan iz Pipera u Crnoj Gori, Canica (Stanko) Opačić, Marko Pavićević, iz Valjeva u Srbiji, Djoko Pavičević, umirovljeni kapetan iz Gornjeg Polja u Crnoj Gori, Ristan Pavlović, učitelj iz Plevlja, Kata Pejinović, Risto Perović, podpukopnik iz Bjelopavlića u Crnoj Gori, Sreta Petrović, iz Draževca u Srbiji, Jovan Popović iz Velike Kikinde, urednik većeg broja komunističkih listova, suradnik komunističke naklade »Nolit« u Beogradu, Koča Popović, iz Beograda, Milentije Popović, inžinir iz Beograda, Brana Sarić, iz Vlasenice, Jagoš Simonović, pravoslavni protojerej iz Kolašina u Crnoj Gori, Nikola Srdić, iz Jelašinovca, Pera Stambulić, iz Užica u Srbiji,

Luka Stević iz Mojkovca u Crnoj Gori, Svetozar Vejinović, iz Blatna, Mirko Vešović, odvjetnik iz Andrijevice u Crnoj Gori, Todor Vujasinović, iz Tuzle, Žarko Zronjanin, iz Vršca.

Glavni politički vodje ove skupine Srba komunista jesu »Tito« i Moša Pijade. Za »Titu« se na osnovu svega što je poznato sigurno znade, da je došao iz Moskve, da je u Sovjetskoj uniji proboravio dugo vremena, izgleda od godine 1917. pa sve do početka partizanske razbojničke djelatnosti protiv Hrvatske i hrvatskoga naroda. Njegov je politički utjecaj medju partizanima najjači. On je ujedno i vojnički vodja partizanskih razbojničko-pljačkaških skupina, kojima sada hrvatske i savezničke oružane snage zadaju odlučne udarce. Njegov glavni pomoćnik je Židov Moša Pijada, novinar iz Beograda. On ravna cjelokupnom partizanskom promičbom. On je sastavljač svih onih podmuklih, do skrajnosti lažljivih i odvratnih partizanskih letaka. On je sastavljač onih bljuvotinja, kakve može stavljati na papir pero samo jednog Židova.

Ovi Srbi komunisti, većinom Srbijanci, rukovodeći se mišlju da partizanska »vlada« ne bi tobože izgledala skroz na skroz protuhrvatska, primili su u izvršni odbor »Antifašističkog vieća narodnog oslobodjenja Jugoslavije«, da bi se Hrvatima zamazale oči, i nekoliko poznatih komunista, koji su po porijetklu doduše Hrvati — ako su zakonita djeca — nu koji s hrvatskim narodom nisu nikada išli, niti su s njime, već protiv njega osjećali. To su: Mladen Iveković, bivši tajnik Obrtničke komore u Zagrebu u vrieme Jugoslavije. On je poznat kao salonski komunista. Jedna upravo smiešna pojava po načinu života i držanju. Jednom, kad je bio u zatvoru, imali su hrvatski politički stradalnici prilike vidjeti, kako u zatvoru njeguje praškom i parfemom lice kao da je nečedna djevojka. Tu je i Šime Balen, komunista iz Zagreba, koji je neko vrieme bio novinar, pa neki Jure Draušik iz Žumberka, Andrija Hebrang, navodno iz okolice Virovitice, Pavao Krce iz Sinja, nekada zastupnik bivše Hrvatske seljačke stranke, koji se propio, rastepao svoj dom, postao »proleter« i tako prirodno otišao u komunističko družtvo. Tu su zatim Vicko Krstulović, radnik iz Splita, neki Djuro Putcar iz Grahova u bosanskoj Hrvatskoj, neki Florijan Sučić iz Livna, Djuro Tiljak iz Zagreba; bivši izdavač i urednik komunističkog mjesečnika »Kultura« i suradnik mnogih drugih komunističkih listova i časopisa, te Nurija Pozderac, Avdo Huso, Osman Karabegović i Omer Osmić. To bi imala biti »hrvatska reprezentacija« u partizanskoj »vladi«.

Valjda zato, da se ne bi uvriedili Slovenci, da bi se i Slovencima zamazalo oči, primljen je u izvršni odbor »Antifašističkog vieća« u Bihaću dr. Pavao Gregorić, Slovenac po porietlu, poznati komunista, koji je došavši iz Sovjetske unije po nalogu Moskve vršio komunističku promičbu u Hrvatskoj. On je bio namješten u zagrebačkom Higijenskom zavodu i oko njega su se kupili komunistički prvaci u Zagrebu, Srbi i Židovi.

Tako je eto izgledala bivša partizanska »vlada« u Bihaću.

Kakvi su bili i kakvi su mogli biti ciljevi ovakvog družtva, hrvatskome narodu ne bi bilo potrebno tumačiti ni onda, kad toliki njegovi sinovi i njegove kćeri, kad tolika njegova djeca ne bi bila tako strašno osjetila prave ciljeve partizana.

Da bi prava slika ovog družtva, koja je inače jasna, da jasnija ne treba biti, bila još zornija, objavljujemo imena zapovjednika partizanskih oružanih skupina, koje su provodile ciljeve nabrojenih političkih vodja. Evo njihovih imena: Sava Orović, pukovnik, Srbijanac, član partizanskog vrhovnog štaba; Risto Perović, podpukovnik, Srbijanac, Branko Poljanac, major, Srbin, Vojislav Djokić, major, Srbijanac, član partizanskog vrhovnog štaba, Arso Jovanović, kapetan načelnik vrhovnog partizanskog štaba, Veljа Trzić, kapetan, njegov zamjenik, Pera Cvetković, kapetan, Srbijanac, Brana Obradović, kapetan, Srbijanac, Jovan Vukotić, kapetan, Crnogorac, Veljko Krajinac, kapetan, Srbin, Ilija Pavlović, kapetan, Srbin, Srdja Novaković, kapetan, Srbin, Ljuba Vučković, poručnik, Srbin, Rade Hamović, poručnik, Srbin, Mile Šaranović, poručnik, Srbin, Pera Radović, poručnik, Srbin, Dimitrije Vojvodić, poručnik, Srbin, Miloje Milojević, poručnik, Srbin, Momčilo Poleksić, poručnik, Srbin, Momčilo Stanojlović, poručnik, Srbin, Vlado Knežević, poručnik, Srbin, Ljubiša Urošević, poručnik, Srbin, Periša Crnić, podporučnik, Srbin, Nikola Martinović, podporučnik, Srbin, Rade Marinović, poručnik, Srbin, i jedan jedini Hrvat po porietlu, kapetan Vavičić, koji je prebjegao kao komunista na stranu partizana.

Ista je slika sastava partizanskih naoružanih skupina, u kojima se nalazi nešto propalica i komunističkih zanešenjaka iz hrvatskih redova.

Da bi zavarali Hrvate, dali su »Tito« i Mošo Pijade jednoj partizanskoj »brigadi« ime »Hrvatska brigada iz Like«. Kakva je to »Hrvatska brigada« vidi se najbolje po tome, što joj je vjerski referent pravoslavni pop Ranko Dimić! To je podpuno u stilu podmukle židovsko-boljševičke promičbe!

Vrhovnom štabu partizana, koji je neko vrieme imao sjedište u Bihaću, bili su dodieljeni kao vjerski referenti — kako oni kažu, ovi pravoslavni popovi: protojerej Karamatijević iz Novopazarskog Sandžaka, protojerej Simonović, iz Kolašina u Crnoj Gori, Vlada Zečević, Blagoje Marković, Vidar Dragić, jeremonah Ruhim Žikić, Stevan Pejić, Jovan Solaja, Blagoje Radojčić, Milan Ciganović, Krsto Bijelac, Bogdan Vuksan, Radomir Sokolović, Ranko Dimić, Veselin Koprivica, Joco Radošević, Slobodan Savić, Brana Bojnosić, Veselin Bulatović, Milan Obradović, Veselin Kurtović i Rade Pavlović, sve Srbi iz Srbije ili pravoslavni popovi iz Crne Gore, te po koji iz drugog kraja.

Nije li nam sada razumljivo što partizanske oružane razbojničke bande pale samo katoličke crkve i džamije, napose na biegu, kao što je bio slučaj prigodom njihovog sadanjeg biega pred hrvatskim i savezničkim oružanim snagama? Nije li sada svakom Hrvatu pogotovo jasno, zašto su sa užitkom palili hrvatske škole i obćine, zašto su zvjerski ubijali Hrvate i činili ostale zločine, kojima slične nalazimo samo u vremenima najtamnije prošlosti Balkana?

Imena spomenutih vodja stoje iza ovih zlodjela. Ovakove i slične tužne slike prate nas kroz sva mjesta gdje su »vladale« partizanske banke. Zašto su uništavali partizani baš sve državne zgrade i isključivo imovinu hrvatskih seljaka? — Zato, što je to hrvatsko, što je to ustaško, zato, što je to od mirnih, poštenih radinih hrvatskih seljaka. Zato i ni za što drugo. — No primiče se konac njihove krvave vladavine. Hrvatske oružane snage i savezničke čete nemilice uništavaju pljačkaše, koji u bezglavom biegu pale i uništavaju sve što je hrvatsko. No to skupo plaćaju i platit će.

Bolje potomstvo . . .

Prigodom proslave dvadesetipetgodišnjice »crvene vojske«, dolaze čovjeku kojekakve misli na pamet. Uzmimo, da i nisam baš pristaša komunizma, a po svoj prilici ni boljševizma, pa prema tome će se lako doći do zaključka, da nije ni partizanstvo ona stvar, koja mi se strašno osobito svidja, ali ipak nesmijemo jednu stvar pustiti iz vida.

— Oho — velite — što ovaj mota. Kakve su te sakrivene misli, čuvstva i osjećaji?

Da budem iskren, otvoren i jasan, odmah ću dati izjavu. To što sam mislio reći, to jest ne reći nego o čemu se radi, to je slavenstvo, punoslavenstvo i sveslavenstvo.

To su već ljudi skoro zaboravili, i zato mi je sveta dužnost, da ih na to podsjetim, kao što su i mene ovih dana na to podsjetili ljudi, koji su korjeniti oporbenjaci i koji su rekli, pustite vi to, ne govorimo mi kao neki partizani ili boljševici, ali jedno, vele, dragi Jožčenko ne smijete smetnuti s uma, da je ova vojska, koja slavi dvadesetipet godišnjicu — slavenska vojska.

To me je potaklo na razmišljanje.

Da je drug Staljin ili kako se prije zvao Djugašvili pun slavenskih osjećaja, to ne treba ni dokazivati, jer inače ne bi bio politički poglavar Rusije. On je, kako vele, iz slavenskih osjećaja već naučio prilično i ruski jezik. Jedino mješa padeže.

O židovima nije potrebno niti govoriti, jer ako to nisu slaveni, onda neznam, koji bi se narod bolje snašao medju Slavenima 999 od njih . . .

No, dakle, ako su svi ti nabrojeni i nenabrojeni pravi, pravcati Slaveni, onda je posvoj prilici i čitava vojska slavenska.

Ukrajina i Biela Rusija su već na svoj strani. Dakle riječ je prema tome o onima prieko.

Pa kao što se ovdje kod nas u planinskom dielu Hrvatske podigli Jovani, Riste, Moše, Izaki i Jole da oslobode Hrvatsku od Hrvata, tako se i te slavenske vojske Čerkeza, Jermena, Tatara, Mongola i Mandžura sa svojim Taras Buljbama podigle, da ujedine Slavene.

Osobito mi je to, dakako u povjerenju, tumačio i upravo me do suza ganuo jedan moj novi poznanac. Sav se zajapurio, dok mi je uspio otvoriti moje »slavenske oči«. Govorio je tako oduševljeno, da sam mislio da on potječe u najmanju ruku od kneževske obitelji Svatopluka ili je direktni potomak legendarnog Sama.

— Ej čast teorijama — mislio sam — ali vidi se, vidi se. Krv nije voda!

I pripoviedao sam nekima o mojem obraćenju i opisao dirljivo moga obratitelja.

— Ej čekaj malo — veli mi jedan — tko je taj tvoj i kako izgleda?

Ja sam ga opisao i rekao njegovo ime, zanimanje i ostalo.

— Dobro, dobro — veli mi taj — počekaj nekoliko dana, mislim da poznam toga slavenskog kneževskog potomka.

Ja sam već prilično bio i zaboravio na to, kad me jednog dana susretne taj moj prijatelj.

— Halo stari! — zaustavi me — Imamo tvog sveslavena.

— No — velim — što je s njim?

— Hajde — veli — na čašicu konjaka, pa ćeš čuti.

Sjeli smo i čovjek mi pripovieda.

— Jest — veli — taj tvoj oduševljeni pristaša »slavenske« vojske je uistinu potomak . . . Samo čiji? On je doduše već kršćanin u trećoj generaciji, ali kako si rekao: krv nije voda. Možda je čak i kneževske porodice, ali znaš kako se ta porodica zvala?

— ???

— Ben Hur ili možda i Ben Šalamaim . . .

Imaju ljudi pravo. Krv nije voda!

JOŽČENKO

U borbi čišćenja odmetnika osobito djelatno suradjuje topničtvo

Grobar iz Slunja priča o jezivim događajima na slunjskom groblju

Prošla je oluja poput ružnog sna. Tragovi su strašni i iz nekoć liepog gradića strše poput sablasti ogoljeli dimnjaci, ruševine, paljevine, pustoš. Bilo je težko, ali prošlo je i život i smirenje vraća se u Slunj. Na poljima već se vide seljaci, koji su sretni, što mogu u miru nastaviti svojim radom, a sa zvonika opet odjekuje poznato zvono. I priroda kao da se preobrazila i premda je početak veljače, sunce grije kao koncem proljeća.

Uputio sam se preko Korane prema malom slunjskom groblju, koje se nalazi na suprotnom brežuljku. Izmedju malih, od vremena otrcanih križeva, medju koje je prije rietko dolazio koji svježi, vidi se mnogo novih križeva, mnogo svježih humaka. Tu sam zatekao slunjskog grobara Antu Štefanca. Sjeli smo na rub male kapelice, a on je počeo sa svojom pričom, jezivom pričom o onome, što je radio za vrieme, dok su odmetnici haračili Slunjem.

»Već trideset godina sam ovdje grobar i na mnoge ljude, koji su u našem gradu umrli, bacio sam posliednju grudu zemlje. Ali ova zadnja tri mjeseca proživio sam više, nego prije, pokopao sam ih više, nego prije za deset godina. Čim su došli, to je bilo 15. studena, odpočelo je. Osam težko ranjenih ustaša, koji su ostali u bolnici, bili su prve žrtve odmetničkih zvierstava. Na večer toga dana, preda mnom je ležalo osam golih lješina tako iznakaženih, da ih uobće nisam mogao prepoznati. Osim njih bila je tu lješina jednog nepoznatog mužkarca i jedne nepoznate žene. Njih uobće nisu doveli do groblja. Eto ovdje dolje pod grobljem pobacali su ih u jednu jamu kao paščad. Još istu večer preda mnom je ležala lješina mog sugradjana Pere Lalića, koji je ostavio ženu i petero djece. Tako se nastavljalo svakoga dana. Najgore je bilo 30. studenoga. Bilo je oko pola noći, kad na mojim vratima zalupaše dva partizana, te me u haldnoj kišnoj noći odvedoše na groblje. Titravo svietlo fenjera obasjavalo je strašan prizor. Moji sugradjani, sa kojima sam se još pred kratko vrieme smijao i veselio, sa kojima sam još pred kratko vrieme radio, ležali su preda mnom svučeni, izrezani, a ledeni noćni vjetar grušao je još toplu krv. Tu je ležao Slavko Kovačević, ustrieljen u glavu, a prije toga izboden nožem. Oplakaju ga žena i troje djece. Dalje su se nizale lješine Adama Kosa, oca petero djece, Ivana Pavlešića, Stipe Katića, Josa Moćana i Josa Obajdina. Svi ostavljaju po četvero, petero djece. Ruke su mi drhtale, kad sam ove gole lješine morao bacati u jamu, kad sam na ove ljude, koji su mi toliko dragi, bacao hladno i sluzavo blato. Partizani su sa puškama stajali oko mene i sa zvierskim nasladjivanjem promatrali ovaj prizor.«

Tu je stao. Prešao je rukom preko svog navoranog čela, kao da se želi istrgnuti iz onih teških dana, u koje ga je zanielo pričanje. Sunce se lagano spuštalo, a na užarenom zapadu se jasno odražavala sablastna silhueta Slunja. Ponudio sam ga cigaretom i on je nastavio:

»Pred Novu godinu došao je red na pok. župnika iz Rakovice, Ivana Jurajića. On je već dulje vrieme ležao u partizanskom zatvoru i očekivao smrt. Na samu Staru godinu izveli su ga iz zatvora i uputili se prema groblju. Ja sam išao iza njih i premda sam se već naučio na ovakove prizore moram priznati, da sam osjećao, kako mi ledene suze klize niz obraze. Župnik je bio poznat kao veliki dobrotvor naroda i bio je neobično obljubljen od svojih župljana. Konačno smo stigli do groblja. Tu je već čekala iskopana raka. Jedan partizan je grubo naložio: »Svuci se!« Starac se morao podpuno svući i sav je drhtao na onoj strašnoj studeni. »Lezi u jamu!« On je obratio svoje oči k nebu, prekrižio se i drhtavo se spustio u blato. Iznad njega već su trojica čekala sa naperenim puškama. Vidio sam ga još kako je legao potrbuške i nisam mogao više gledati. Odjeknula su tri hitca i koraci ubojica su se lagano udaljivali od groblja. Okrenuo sam se i počeo zasipavati. Kad sam ga već gotovo pokrio dogodilo se nešto strašno. Tielo se počelo u grčevima micati i iz rake je doprlo stenjanje. »Zatucite me do kraja, još sam živ, nemojte me zakapati živoga!«

Prizor je bio jeziv! Kosa mi se naježila na glavi i potrčao sam kao lud za partizanima: »Vratite se, ubijte ga do kraja, on još živi!«

Vratili su se i sa pet metaka dovršili svoju krvavu rabotu. Onu noć nisam spavao. Pred očima sam stalno imao onu krvavu, zemljom posutu lješinu, koja je vikala.«

Već se smračilo. Hladan vjetar je zavijao preko tog mjesta strave i užasa. Grobar me vodio od groba do groba i pokazivao mi gdje leže žrtve. Na kraju groblja stigli smo do još jednoga humka.

»Eto ovdje leži jedan partizan, koga su oni sami streljali. On se nešto posvadio sa komandirom i političkim komesarom. Oni su tražili priliku, da ga se riese. Premda su svi od reda pljačkali oni su ovoga javno obtužili da pljačka narod. Osudili su ga na smrt, da tako tobože pokažu svietu, kako su oni protiv pljačke, a ujedno da se riese jednoga, koji im je bio nepoćudan. Smiešno je, da su ga osudili na smrt zbog pljačke baš oni, koji su sami najviše pljačkali.«

U blizini nalazi se još jedna raka, ali otvorena.

»Ova ovdje bila je iskopana za Milu Skukana iz Rastoka. Brzi dolazak naše vojske spasio ga je od sigurne smrti. Jučer je bio ovdje, da pogleda svoj grob.«

Pripalili smo cigarete i vraćali se u grad. Stari grobar je požudno uvlačio dim. Cigarete su pušili samo komandiri i politički povjerenici. Već je bila noć kad smo stigli i bio sam sretan, da smo ostavili slunjsko groblje, mjesto strave i užasa, mjesto, na kome su zaglavili mnogi nevini i pošteni Hrvati od zločinačke ruke podivljanih komunista.

I. BOLF

PARTIZANI

ЖИВЕО НАШ ВРХОВНИ КОМАНДАНТ друг ТИТО !
ЖИВЕЛЕ НАШЕ ДИВИЗИЈЕ И КОРПУСИ !

Brzim napr
savezničke njem
svim postavima.
kraće vrieme bo
hovo pakleno po
da su se partiza
su izmišljali naj
hrvatski gradjan

Mržnja, koj
hrvatsko, moral
djenog života i
janaca i Srba zv
njava i uništava

Ove slike, k
vatskih oružani
odredima najbolj
stvo: Poubijani
lesa, popaljena s
ćirilski nadpisi »
vojska« i slično.

Hrvati niesu
nikada niesu gov

Tko su dakl

Srbi, Srbijan
koji su nas prek
pljačkali . . .

To su partiz

ZANI U PRAVOJ SLICI

Brzim napredovanjem hrvatskih oružanih snaga i savezničke njemačke vojske suzbijeni su partizani na svim postavima. Mjesta, u kojima su, pa makar i najkraće vrieme boravile partizanske bande, dokazuju njihovo pakleno poslanje — uništenje hrvatstva. Ne samo da su se partizani zadovoljili pljačkom i paležem, nego su izmišljali najgroznije muke, kojima će mučiti nevini hrvatski gradjanski i seljački živalj.

Mržnja, koja ih vodi u borbu protiv svega, što je hrvatsko, moralno, kulturno, mržnja protiv mira, sredjenog života i sreće drugih, napravila je od tih Srbijanaca i Srba zvieri, krvoločne, krvave zvieri, koje kažnjava i uništava hrvatsko oružje.

Ove slike, koje su snimljene na mjestima borba hrvatskih oružanih snaga sa partizanskim pljačkaškim odredima najbolje dokazuju njihovo zvjerstvo i balkanstvo: Poubijani hrvatski borci, njihova iznakažena tjelesa, popaljena sela, porušene zgrade, preko kojih stoje ćirilski nadpisi »Živeo drug Tito«, »Živela partizanska vojska« i slično.

Hrvati niesu nikada pisali ćirilicom, niti ne će, oni nikada niesu govorili ekavicom, niti ne će.

Tko su dakle partizani?

Srbi, Srbijanci, Crnogorci, Židovi — cigani, oni isti, koji su nas preko dvadeset godina ubijali, zlostavljali i pljačkali . . .

To su partizani!

PRAVOJ SLICI

tskih oružanih snaga i
zbijeni su partizani na
ma su, pa makar i naj-
ke bande, dokazuju nji-
nje hrvatstva. Ne samo
jačkom i paležem, nego
kojima će mučiti nevini
valj.

bu protiv svega, što je
ržnja protiv mira, sre-
apravila je od tih Srbi-
krvave zvieri, koje kaž-
je.

na mjestima borba hr-
tizanskim pljačkaškim
ovo zvjerstvo i balkan-
njihova iznakažena tje-
grade, preko kojih stoje
o«, »Živela partizanska

ćirilicom, niti ne će, oni
niti ne će.

idovi — cigani, oni isti,
ina ubijali, zlostavljali i

„Pod nogama mi je gorila vatra, a partizani su vikali: Sada pleši i pjevaj ustaške pjesme!“

Zvjersko mučenje ustaškog zbirnika Redje Trehića iz Papara

Bihać, početkom veljače 1943.

O onome, što su gradjani iz Bihaća i seljaci iz okolice pretrpjeli za vrieme partizanske strahovlade mogle bi se napisati čitave knjige. U prvi mah, kad sam došao u Bihać nisam mogao shvatiti svu sreću i silno zadovoljstvo ljudi, onaj visoki moral, koji zapanjuje. Ljudi su opljačkani doslovno do kože, uništene su im kuće i imanja, bili su zlostavljeni, rodbina im je pobijena, ostali su na cesti, a oni vjeruju, oni se nadaju, oni nisu očajni. Ali kad sam razgovarao sa nekim pojedincima, koji su proživili svu strahotu partizanskog »oslobadjanja«, kad sam mogao tek nazrieti konture svega onoga što su ti ljudi proživjeli kroz ta tri mjeseca, onda sam shvatio svu sreću ljudi, koji su se konačno riešili jednom zauviek strahovite more, straha i užasa, onda sam tek shvatio svu snagu one vjere: Hrvatska se može ponositi s nama, koji smo sve to prošli, ali ipak izdržali!

Tako sam naišao na ustaškog zbirnika Redju Trehića iz sela Papara, nedaleko Bihaća. Ono što je taj čovjek proživio predstavlja tek jedan mali izsječak iz svega onoga, što je proživljavalo hrvatsko stanovničtvo pod knutom podivljalih srbskih komunista. Evo neka on sam govori:

»Odmah nakon pada Bihaća pobjegao sam, da spasim goli život u Cazin. Tu sam se presvukao i skrivao se 19 dana. Konačno više nisam mogao izdržati u neizvjesnosti zbog svoje obitelji, te sam noću krenuo kroz šumu put Papara. Kući sam sretno stigao, vidio svoje, ali ostati ovdje nisam mogao, jer svi znadu, da sam bio ustaški zbirnik i partizani bi to sigurno nanjušili. Oprostio sam se od svojih i krenuo opet na put u neizvjesnost. No nisam daleko dospio. Već kod sela Izačić uhvate me partizani. Smatrao sam, da je moja sudbina zapečaćena. Odveli su me u »komandu mesta« u Ličko Petrovo selo. Predveden sam pred komandira Velju Bubala, studenta. On me je odmah prepoznao. Počelo je preslušavanje:

»Zašto si bio zbirnik, zašto si nosio U?«

»Zato, jer je to ustaška država.«

»Aha, tako, dobro je,« namignuo je dvojici partizana, koji su stajali iza mene. Pred naperenom puškom morao sam dići ruke u vis. Najprije su mi uzeli sve, a potom me svukli, da sam ostao samo u gaćama i košulji. Za odjeću sam dobio samo jedan otrcani prsluk, koji je bio pun ušiju. Zavezali su me žicom i bacili u jednu sobu, u kojoj su se već nalazili Ivan Gašević iz Čavnika, Stipe Tomljenović iz Baljevca i Joso Ivekić iz Žerjave. Prva dvojica su takodjer bili vezani, dok je jedini Ivekić bio slobodan. Tu večer su nas trojicu vezanih jedino pošteno izlemali kundacima. Ostali smo tako ležati, a stražari su bili u drugoj sobi. Zamolio sam Ivekića, da nas odreši, ali on ni čut. Rekao je što više, da će zvati stražu, ako se pokušamo odriešiti. Medjutim malo zatim su došli partizani pa su i njega svezali. Drugo jutro smo im morali prati zahode i ribati podove. Nakon toga su nas ponovno vezali i onako umorne i gladne bez hrane opet bacili natrag u sobu. Tu su nas stražari upravo divljački tukli šakama, nogama i kundacima. Poslie podne oko pet sati došlo je najgore. Bio sam opet predveden pred Bubala. On mi održi jedan govor i nastoji pridobiti za partizane. Ja sam odlučno odbio. »Dobro, kad nećeš liepo onda ćemo s tobom razgovarati na naš način.« Bacili su me na pod, stavili mi stolicu na prsa i jedan je sjeo na nju. Dvojica su mi stali na ruke, a jedan na glavu. U medjuvremenu mi je jedan izmedju svih prstiju na nogama natrpao papira. Bubalo se zlurado smješkao. »Koliko si ljudi poklao?« »Nikoga.« U moje slabine se spustila teška kundačina. »Čekaj, gade, već ćeš priznati!« U taj čas zapali jedan onaj papir medju prstima. Vatra je naglo planula, uz miris spaljenog papira osjećao sam miris spržенog svog vlastitog mesa. Peklo je strašno, a nisam se mogao ni maknuti. Nadamnom su bila nacerena lica krvnika. »Priznaješ li?«

Vatra je sve jače palila. »Priznajem, koliko hoćete!« »Dobro je, priznao je, pustite ga!« Počeo sam polako gubiti sviest, a tielo mi se trzalo u grčevima od boli. Tada su me podigli, a Bubalo je zapoviedio: »Sada pleši i pjevaj ustaške pjesme!« Partizani su se grohotom smijali. Ruke mi je ponovno stegla žica i opet sam grubo bačen u onu sobu. Ostali su već bili ovdje isto izmučeni. Svaki je ležao u jednom kutu. Bubalo je došao, pogledao nas i rekao stražarima: Ovi su dobili dosta, danas ne trebaju straže. Prolazile su minute, a izgledalo je da prolaze satovi. Prave boli su tek sada počele. Kroz razbijena stakla ulazila je studen u sobu i poput čelika legla na moje ranjave noge. Iz svakog kuta dopiralo je jecanje. Premda je bilo strašno ja sam znao da to još uviek nije ono najgore. Misao biega me nije napuštala. Ali vrata od pokrajne sobe su bila otvorena i u njoj su se zabavljali partizani. Ja sam svejedno namignuo Ivanu Gaševići i mi smo se polako počeli primicati jedan drugome. U to nam je pomogla i jedna mlada partizanka. Ona je došla preko drugovima i oni su se svakako s njom tako zabavljali, da to ne bi bilo zgodno, da mi vidimo. Glavno je da su konačno zatvorili vrata. Mi smo nastavili sa pomicanjem. Ne možete shvatiti, koliko napora i boli je to iziskivalo. Da se pomaknemo samih četiri metra trebali smo preko pola sata. Konačno su se naše ruke

našle i jedan drugom brzo odriešimo žicu. Oslobodio sam si noge i odvukao se do Tomljenovića, koji je takodjer za par časaka bio slobodan. I premda nas je Ivekić prije onako podlo izdao, ipak mi se smilio. Htio sam i njega odriešiti pa da pobjegne s nama. Medjutim on je tvrdoglavo ustrajao u svome. »Ako pokušate bježati zvati ću stražare. Položaj je bio očajan. Ako Ivekić pozove stražu, naći će nas odvezane i sve je propalo. Pošao sam lagano prema prozoru i glasno rekao: »Pa da i hoćemo pobjeći ne bi mogli. Dolje je straža.« To je, izgleda, umirilo Ivekića. Ja sam lagano otvorio prozor, namignuo ostaloj dvojici i naglo skočio. Još nisam niti bio pravo vani, kad je već Ivekić počeo vikati. Kraj mene je skočio Tomljenović, ali tako nesretno, da se sav skrhao. Ja sam potrčao kroz snieg, ali već su bili partizani na prozoru i počela je pucnjava. Gašević i Tomljenović su ostali mrtvi pod prozorom. Ja sam se teškom mukom probijao kroz snieg. Metci su mi zujali oko glave, ranjave noge su mi propadale duboko u snieg, a od zime su me trebale štiti moje gaće, košulja i prsluk. Danas uobće ne mogu shvatiti, kako sam to sve mogao podnieti. Ali radilo se o životu i ja sam uspio umaći u obližnju šumicu Čolopek. Tu sam

došao do puta. Lagano se počelo daniti, a mene su polako ostavljale snage. Noge su me tako bolile, da nisam mogao dalje. Ali eto kad čovjeku prieti smrt, onda je kadar počiniti čudesa. Zamotao sam si noge u prsluk, koji sam raspolovio i tako malo lakše nastavio put. U jutro sam stigao do Korane. Tu sam si morao zamesti trag, jer bi me inače sigurno našli. Hodao sam tako komad puta po vodi. Na drugoj strani rieke bila je jedna kuća. Više nisam mogao i ja odlučim, da odem u kuću pa makar što bilo, makar opet budem zarobljen. Bolovi i studen bili su tako strašni, da sam se jedva dovukao do kuće. Kuća je bila spaljena. Pokraj je bila štala, iz koje se dimilo. Pokucao sam i ušao. Ljudi su me preneraženo gledali. Mora da sam izgledao kao sablast. »Dobar dan, ljudi! A tko je vas tako spalio. Jesu li to bili ustaše?« Morao sam ovako lukavo pitati, da se ne odam. Ljudi su me još uviek u čudu gledali. »Ne, sinko, partizani nas spališe, mi smo katolici. A što se to, sinko, tebi dogodilo?« Ja sam odahnuo i suze radosnice mi dodjoše na oči. Ispričao sam sve ovim ljudima. Dali mi hrane, rakije i duhana. Ah, rakija mi je opet povratila snagu. Vjerujte, spasio me je Bog i rakija. No niti ovdje se nisam mogao dugo odmarati, jer su moji tragovi svršavali na drugoj obali i partizani bi me još uviek lako našli. Ali sada je bilo već lako. Bio sam sit, povijen, obučen i dvije žene me stavile na saonice, cieloga pokrile gunjevima i odvele kroz Serec polje do jedne naše kuće. Tu sam prespavao, odnosno preležao noć, jer uslied boli nije moglo biti govora o snu. I ovdje su se liepo pobrinuli za mene i odpremili me saonicama u Saborsko blizu Ličke Jasenice. Kad sam ovdje ugledao naše oružnike tekle su mi suze niz obraz. Znao sam, da sam spašen, da sam izvan dohvata krvožednih partizanskih bandi. Petnaest dana sam odležao u bolnici, ali rane mi još uviek nisu zacielile. Eto, ako ne vjerujete, pogledajte!«

(I. Blf)

Ovako izgledaju hrvatska mjesta, u kojima su »vladali« partizani

„SIBINJSKA DRAMA 1935"

Ustaška je godina puna križeva, žalostnih i junačkih uspomena, puna je prošlosti, crne i težke, kao što je borba i tamnica bila čemerna i tragična. 17. veljače, datum je Sibinjskog pokolja.

Četrnaest sibinjskih grobova ostalo je vječnim mementom svima onima, koji su još do toga datuma mislili i nadali se, da se sa razbojnikom i ubojicom može i mirnim putem izaći na kraj. Četrnaest života je položeno u zemlju, da iz nje nikne četiri stotine ustaša, ne četeri stotine, nego četrdeset i više stotina hrabrih slavonskih ustaša.

Sibinjska drama ostaje jednako u uspomeni slavonskom seljaku, kao i u dušama svih Hrvata.

Krvoproliće u Sibinju vjerno je opisao jedan očevidec sliedećim riečima:

17. veljače godine 1935. proslavljena je godišnjica papinog krunisanja u Sibinju i tu je priredjena svečana akademija, koja je pretvorena u manifestaciju hrvatstva. Na nju su nagrnuli seljaci iz bliže i daljnje okolice i vraćajući se u svoja sela klicali su slobodnoj Hrvatskoj. Primjetili su ih članovi tamošnjih četničkih družtava i uzvratili protuhrvatskim demonstracijama. Sutradan, 18. veljače, četnici su pripremili plan da se osvete hrvatskim seljacima zbog hrvatskih manifestacija i toga dana uhićeni su Mate Martinović, zatim Marko i Franjo Lovinčić. Oni su predvedeni na oružničku postaju u Orlovac i tu su ih srbski oružnici kundačili uz psovke i uvrede. Glas o uhićenju ovih nevinih ljudi i strašan način preslušavanja brzo se proširio po selima i narod ogorčen pod dojmom tih težkih okolnosti odlučio je prosvjedovati protiv uhićenja izvršenih na osnovu podlih četničkih denuncijacija, te je pošao pred oružničku postaju u Oriovcu, da potvrdi oružnicima kako nitko iz jučerašnje povorke nije uzvikivao inkriminirane poklike. Tako se za nekoliko sati skupila veća skupina ljudi iz susjednih sela, te pošla na oružničku postaju, da se prestane s mrcvarenjem uhićenika, ali putem susretnu uhićenike već na slobodi. Zato su se povratili natrag uz nove manifestacije. Ali uzput su ih napali četnici puščanom paljbom, medjutim ovaj puta nije nitko bio ranjen. Sutradan, 19. veljače, na najveće zaprepašćenje seljaka, izvršeno je u Sibinju veliko uhićenje u masi uz sudjelovanje 50 oružnika. I jučer uhićeni i pušteni na slobodu Martinović, Lovinčić s još četvoricom seljaka, a u Oriovcu Ante Zulić, odpraćeni su u zatvor u Brod, a u Andrijevcima je uhićen učitelj Tomas. Seljaci uhićeni u Sibinju mrcvareni su na najbrutalniji način. Po četvorica oružnika navaljivali su na pojedinog svezanog čovjeka, te ga udarali kundacima i žilama, a jedni su od njih skakali uhićenicima na trbuhe, nakon što su ih polegli na zemlju. Tako su Ivana Colića, operiranog na želudcu, kundakom udarali bez obzira na posljedice. Uhićenike su oružnici svezali u lance i ovako izprebijane pratili 12 km pješice do Broda u oružničku vojarnu, gdje su ih brodski oružnici nanovo kundačili, nakon čega su predani kotarskom sudu. Istog dana uhićen je na željezničkoj postaji u Brodu umirovljeni učitelj Gabrilovac, jer da je bio u vezi s skidanjem školskih nadpisa po susjednim selima. Seljaci iz svih susjednih sela pod dojmom strašnog terora i mrcvarenja uhićenih nevinih ljudi, počeli su se skupljati, da odu u Brod u izaslanstvo zahtjevati oslobodjenje nedužnih ljudi. I tako je pošlo devet kola seljaka prema Brodu skupljenih iz Andrijevaca, Slatinika i Sibinja. Kraj Sibinja, na 217 km, susretnu ih tri samovoza iz kojih izadjoše oružnici na čelu sa srbskim majorom Cvijanovićem, te ih bez pitanja, kuda će i što će, počeše nesmiljeno kundačiti i pucati iz pušaka i samokresa. Dakako da je nastala obća panika, a zbog prevelikog broja kola narod se nije mogao vratiti ni okrenuti kola, već skakati i bježati. U prvim kolima sjedio je Filip Guretić iz Sibinja i postao žrtva oružničkog narednika Grujića, koji ga je tukao valovskom žilom i ovaj se u samoobrani branio daskom sa kola. On je bio uhićen i odveden u oružničku postaju u Sibinj i tako mrcvaren i tučen, da se zapomaganje čulo 300 m daleko od vojarne. Ne znajući što se dogodilo, seljaci iz brdskih sela pošli su u Sibinj, čekajući razvoj dogodjaja do tri sata poslije podne, ali u to vrieme opet dojuri nekoliko samovoza. Oružnici izadjoše i postrojiše se za borbu i ako su seljaci vikali: »Ne pucajte, nismo se došli tući«, ali će malozatim nastala pucnjava i za čas je ležalo desetak što mrtvih što ranjenih na zemlji. Svjedok i ranjenik Petar Ludjić iz Gornjih Andrijevaca pripovieda: »Najednom poslije kao iza sna došao sam k sebi i čuo oružnike kako strašno psuju, tuku i bodu uz rieči: »Čekaj ja ću mu pomoći crknuti!« I nalazeći se u opasnosti ostao je ležati nepomično dosta dugo, dok nije prozebao i počeo se zatim dizati, da sjedne na neku hrpu kamenja. Tu je ostao sjediti ustanovivši, da je ranjen u ruku. Svjedok Mato Peić od Odovraca tražio je ranjen za težko ranjenog Stjepana Gunčevića liečničku pomoć, ali oružnici mu odgovoriše psujući na najpogrdniji način: »Tako ti i treba, gle, ovaj će još oživjeti. Neka, neka, ja ću mu pomoći...« Tako su oružnici iz čistoga mira i bez ikakovih službovnih razloga poubijali u kratko vrieme sedmoricu seljaka, a više njih ranili. Poginuli su Antun Perković iz Gornjih Andrijevaca od dum dum metka, odostrag u glavu. Gornji dio lubanje podpuno mu je raznesen, a mozak se razpršio na sve strane. Mato Pejić dobio je metak u prsa izpod vrata, koji mu je izišao na ledjima, a na ruci su mu razmrskana dva prsta od dum dum metka. Ivan Katalinić od Odveraca pogodjen je s desne strane glave odostrag, tako da mu je metak izišao na lievoj strani lica. Ivan Janković pogodjen je u ledja i trbuh, tako da mu je izpala ciela utroba. Antun Ercegović pogodjen je s lieve strane odostraga. Petar Toplović u zatiljak, a metak mu je izišao na nos, razderavši mu lice, Stjepan Gunčević dobio je metak u bedro i ciela mu je kost raztrgana virila napolje. Živio je dva sata bez pomoći. Gjuro Štimac pogodjen je metkom iz samokresa u trbuh i bježao je u bašću sklonivši se izmedju dva plasta siena, gdje ga je uz očajno zapomaganje dotukao kundakom jedan oružnik. Pavao Crljen iz Oriovca pogodjen je iza uha. Marko Vargašević ranjen je takodjer u glavu Osim toga su ranjeni Petar Lujić, Imbro Brkić, Ivan Šegina, Stjepan Lujić, Antun Zdjelarević i Josip Tomas.

Pljačkaši su uviek posizali za blagajnama, uništavajući sve, da se dočepaju njihove sadržine

USTAŠTVO diljem HRVATSKE

Mnogobrojne ustaške skupštine, koje se održavaju diljem ciele Hrvatske, a kojima prisustvuje mnogobrojan narod, najbolje svjedoče, da duh hrvatskih vladara, duh hrvatskih ustaških boraca i mučenika još živi i s dana u dan se sve više povećava u srdcima i dušama stotina, tisuća i milijuna Hrvata. I u subotu 20. i nedjelju 21. veljače održani su brojni sastanci na području stožera Hum, Zagorje, Bilogora, Posavje, Prigorje, te jedan u gradu Zagrebu. Danas donosimo izvješća s jednog diela ovih ustaških sastanaka.

Luka

U Luki je održana vrlo uspjela Ustaška skupština, kojoj su u velikom broju prisustvovali hrvatski seljaci iz Luke, te iz okolnih sela Krajiške Vesi, Vodine, Pljuske, Žlinaca. Sastanak je održan u prostorijama mjestne občine, a prisustvovao mu je uz mnogobrojan narod i izaslanici Glavnog Ustaškog Stana iz Zagreba. Poslije govora izaslanika, koji su bili popraćeni burnim pljeskom i odobravanjem razvio se nevezan razgovor, u kojem su hrvatski seljaci iznieli prilike u kojima žive iznoseći mnoge stvari, u kojima se vidjela čista i poštena duša čovjeka našega Zagorja.

Kašina

U nedjelju prije podne održana je ustaška skupština u Kašini, kotar Sv. Ivan Zelina. Kašina je bila izkićena hrvatskim zastavama. Na svakoj kući bila je izvješena zastava, a zgrada vatrogasnog doma bila je svečano uredjena za sastanak. I ovdje su izaslanici Glavnog Ustaškog Stana održali govore, koje je seljačtvo sa zanimanjem slušalo i burnim pljeskanjem potvrdjivalo.

Samobor

I u Samoboru je održan ustaški sastanak na kojem je državni tajnik Nezavisne Države Hrvatske u svom govoru tumačio narodu važnu ulogu naše države, koja po svom geopolitičkom smještaju čuva iztočnu granicu Evropske kulture i zbog toga se nikada nije mogla pridružiti Srbiji, nego je uviek težila za svojom vlastitom državom.

Knežepolje

I ovdje su govori svih predstavnika saslušani s najvećim zanimanjem, te su se na kraju prisutni razišli u podpunom uvjerenju, da će skoro doći dan, kada će hrvatski narod osjetiti blagodati svoje pune slobode i nezavisnosti, i kada će moći u podpunom miru uživati plodove svoga rada.

Široki Brieg

U Širokom Briegu je održan pouzdanički sastanak svih radničkih povjerenika, uposlenih kod bauksitnih poduzeća. Ovaj sastanak je bio prvi ustaški radnički sastanak u hercegovačkoj Hrvatskoj, te je doživio svoj podpuni uspjeh.

Stožernik stožera Hum govorio je radnicima o unutarnjoj izgradnji države, rekavši da su radnici i seljaci važan činbenik u toj izgradnji, te da se zato njima i posvećuje dostojna pažnja.

Dobrkovići

U selu Dobrkovići održan je pouzdanički sastanak sa seljacima i radnicima iz Dobrkovića i okolice, koji je izvanredno dobro posjetila čitava okolica. Uz burno klicanje prisutni su obećali, da će čitav svoj život posvetiti radu za Hrvatsku, u želji, da ju jednoga dana vide veliku, sretnu i onakvu, kakovu ju je Poglavnik zamislio i kakovu je Njegov narod želio.

Dubrovčak

U Dubrovčaku prikazali su izaslanici Glavnog Ustaškog Stana narodu razornu djelatnost partizana, koji su se povukli u šume, da odatle napadaju imanja mirnih hrvatskih seljaka. Ing. Tomljenović upozorio je na činjenicu, da se u tim odmetničkim bandama nalaze naši neprijatelji, koji su nas i u bivšoj državnoj tvorevini jednako progonili i ubijali, a danas ne mogu mirno gledati na unutarnju izgradnju Nezavizne Države Hrvatske, te upotrebljavaju svoje pošljednje snage, kako bi nam nanieli zlo, ali im njemačka i hrvatska vojska zadaje težke gubitke.

Oborovo

Ovdje je izaslanik Glavnog Ustaškog Stana prikazao u svom govoru sadašnje prilike na bojištima, zatim medjunarodni položaj, te je razjasnio i mnoga pitanja savezno sa životom hrvatskog naroda. Skupština je u obće veoma uspjela.

Imbriovac

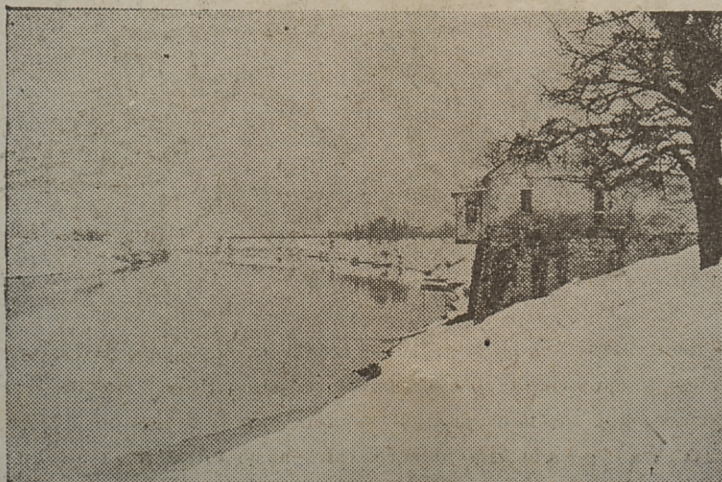
U subotu na večer održan je u selu Imbriovcu u občini Djelekovac vrlo uspjeli ustaški sastanak, kome je prisustvovalo preko 400 seljaka. Govorilo se o vanjskoj politici, iztaknuvši da se Hrvati bore rame o rame sa svojim velikim saveznicima, da se bore protiv najvećeg neprijatelja čovječanstva, a za novi i bolji poredak u Evropi. Zatim se govorilo o unutrašnjoj politici naglasivši da se vodi borba protiv zločinačkih banda, koja će u najkraćem vremenu biti završena podpunim uspjehom.

Belec

U nedjelju je u Belcu kod Zlatara bio zakazan pouzdanički sastanak, koji se trebao održati u vatrogasnom domu. Kako je medjutim bio liep sunčani dan, održana je pred domom skupština, kojoj je prisustvovalo preko 800 seljaka. Skupština je završena klicanjem Poglavniku i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Poslije skupštine izaslanici iz Zagreba su se zadržali dulje vremena u razgovoru sa seljacima.

Krapina

U subotu navečer održan je ustaški pouzdanički sastanak u krapinskoj tekstilnoj tvornici, kome je prisustvovalo oko 500 radnika i namještenika te tvornice. Na tom uspjelom sastanku govorio je povjerenik Hrvatske radničke komore Vjekoslav Blaškov, koji je prisutnim radnicima prikazao dogadjaje u svietu i kod nas, iztaknuvši mjere državne vlade protiv komunističkih zločinačkih bandi. Prisutni su pomno saslušali razlaganja govornika manifestirajući svoju odanost Poglavniku i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

PUŠKOM I NOŽEM KROZ BEZKRAJNE RUSKE RAVNI

(Iz dnevnika legionara Idriza Valjevca)

Naše je uredničtvo posjetio mladić u legionarskoj odori s bilježnicom u ruci: »Ja sam Idriz Valjevac,« rekao je malko crveneći se. Sjeli smo. Nakon uobičajenih izmienjenih rieči, predao nam je bilježnicu. To je obična kockasta bilježnica sa izvijanim uglovima, nošena po džepovima i torbi, pisana olovkom, a na naslovnoj stranici stajalo je jače izpisanim slovima: PUŠKOM I NOŽEM KROZ BEZKRAJNE RUSKE RAVNI.

»To je moj mali dnevnik,« rekao je legionar Idriz Valjevac.

Taj ćemo, eto, dnevnik donositi u sliedećim našim brojevima.

I. POLAZAK U LEGIJU

Bilo je to 8. svibnja 1941. godine. Dan je osvanuo kao svaki drugi i ja nisam mogao, odlazeći od kuće u oružničku postaju, gdje sam službovao ni pomisliti, da ću s povratkom u dom svojih roditelja unieti toliko tuge i suza.

Službeni me posao odveo u kotarsku oblast Bieljine. Idući ulicama još sam razmišljao o svojima kod kuće, o mojem novom namještenju i o koječem drugom, kad li primietim po uglovima i okolo oglasnih stupova, kako se sakupljaju ljudi, kako se naprežu glave, da na zidu nešto pročitaju. Putem sam susretao mladiće i muževe, dva, po tri u živahnom razgovoru.

Zaustavio sam se kod jedne grupe i slušao. Govorili su o Poglavnikovu pozivu u legiju. Niesam znao što je to zapravo, pa sam se pridružio prvoj skupini, koja je čitala svieže nalieplјeni oglas na stupu. Preko kuštravih glava težko sam razabirao sadržaj. Progurao sam se kroz zadnje redove i stao medju prve. Nekoliko od njih, što su stajali pod samim oglasom čitali su na glas, kako bi i oni pozadi čuli, a ovi su se opet propinjali na prste, kako bi i sami nešto vidjeli.

Svakog časa pridolazili bi novi čitači, da pročitaju izjavu našeg dičnog Poglavnika. Prošao sam pogledom nekoliko puta ona crna slova, ali mi je već prvi puta bilo dovoljno, da stvorim odluku...

Progurao sam se izmedju ljudi napolje. Smjesta su moje mjesto zauzeli drugi radoznali prolaznici.

Putem do oružničtva još nekoliko puta zastao sam pod bielim plakatom. S Poglavnikovim se riečima u moju dušu uvlačila i radost i tuga.

Kad sam ulazio u postaju, odluka je bila već stvorena i čvrsta:

»Polazim u legiju...«

Kad sam glavaru postaje rekao svoju namjeru, ovaj me je stao odgovarati. Bio sam mu dobar i pouzdan službenik, jer mi od naravi leži u krvi volja za red i točnost.

Njegove liepe rieči niesu pomogle.

U tišini hrvatskog sela radja se težnja za slobodom, javlja se ljubav k domovini i puški; sela su radjala junake i davala legionare, koji su nam pronjeli svietom slavu. Jedan od tih je Idriz Valjevac, koji je u telećaku nosio bilježnicu i olovku pišući dnevnik, kojeg ćemo u nastavcima donositi.

Idem i idem...

Vraćajući se kući, znao sam da ću tamo tek odigrati najteži dio uloge. Dugo sam se muvao po kući, dok niesam pred zaprepaštenim roditeljima izrekao onu težku i odlučnu rieč: »Javit ću se u legiju!«

Moji su roditelji jednako ljubili domovinu i Poglavnika, ali su smatrali da ću mladoj Nezavisnoj Hrvatskoj Državi više koristiti kao vjeran oružnik, nego da podjem put dalekih neznanih stepa, gdje nikoga svoga nemam, gdje vreba crvena neman, a crna smrt kosi milijune mladih života. Okrenuo sam se u stranu, da ne moram gledati u sumraku sjajne suze na staračkim obrazdanim licima mojih roditelja, bilo mi je težko, ali moja je rieč bila već zadana mojem Poglavniku i ja je povukao nisam...

Moja je želja bila otići...

Kradomice sam spremao svoje stvari u sanduk, samo da nitko od ukućana ništa ne primieti. Kad me je pri tom poslu zatekao mladji brat, rekao sam mu, da polazim tek za nekoliko dana, premda sam znao, da me sutra u ovoj dragoj obiteljskoj kućici viši ne će biti.

No, kad čovjeka boli jedna rana, onda ne smije na nju misliti, i ja sam prem težka srca i odlazka nesmiljeno tjerao od sebe sve misli, koje su me salietale i napastovale, da ostanem u rodnom kraju.

Izšuljao sam se iz kuće kao tat i to me je najviše boljelo poslie, da se sa svojima ni oprostio niesam, a znao sam, da mi povratka sa dalekih ruskih ravnica nema...

U tome sam se medjutim ipak prevario, jer sam, nakon mnogo proživljenih nevolja, dogodjaja i junačkih podhvata hrvatskih legionara »vragova«, opet ugledao ljepotu drage domovine, koja mi je to draža bila što sam od nje dalje odmicao.

Kad sam dakle izčeznuo od kuće, mnoštvo novih drugova, dogadjaja i novosti toliko me je zaokupilo, da više niesam ni časka žalio, što će roditeljsku kuću i ognjište čuvati druga braća.

Iz ustaškog logora Bieljina, kamo sam se najprije javio, poveo me je put najprije u Tuzlu k popunidbenom zapovjedničtvu, a zatim sam odputovao put Sarajeva, gdje se je već na veliko sabirala junačka I. legionarska bojna. Dakako, da je bila sastavljena od samih Bosanaca i Hercegovaca.

Pjesma i bratimljenje razliegalo se šeher Sarajevom, a narod je sa čudjenjem gledao satnije dobrovoljaca, koji su neprestano pristizali.

II. ZA NJEMAČKU

Konačno je bojna bila popunjena i mi se jednoga liepoga dana uz pratnju glazbe i radostne poklike sarajevskih Hrvata ukrcamo na vlak za Njemačku. U vlaku je bilo neprestano veselo i zabavno, već su se stvarale male grupice, padale su šale, krstili se različitim imenima. Bilo je toliko buke i smieha, da se čovjek nije mogao podati vlastitom razmišljanju.

Osjećali smo se kao jedna velika obitelj, jer su jednako momci, kao i zapovjednici, svi od reda bili pristupačni i vedri.

Sa znatiželjom smo očekivali naš priem i život u Njemačkoj. Tamo nas je naime poveo put radi posebne vojničke izobrazbe, budući da s ostalim znanjem, koje je dala primitivna srbijanska vojska, ne bi daleko došli u velikoj Rusiji. Dobro nam je došla ta izobrazba, a moram priznati, da su se svima lica sjajila od zadovoljstva, kad smo primali najsavršenije oružje i opremu od njemačkog vojničkog zapovjedničtva.

S onakvim oružjem u ruci, a sa junačkim bošnjačkim srcem vjerovali smo, da ne ćemo osramotiti ni dragog Poglavnika, ni predaju naše vojničke slave, kako se je poslie i pokazalo.

Onih dvadeset dana, što smo ih sproveli u njemačkim vojnim i izobrazbenim logorima, radilo se je mnogo i neprestano, tako da smo stekli dosta znanja i izdržljivosti, koja nam je za daleki put bila upravo potrebna. Podpuno opremljeni, poučeni u novom oružju, sa simpatijama njemačke javnosti ostavili smo svoj privremeni logor i pošli na daleki put, u susret crvenoj nemani.

Prvo smo prolazili kroz Slovačku. Ova bratska zemlja sa toliko sličnim jezikom našemu dala nam je prilike upoznati ljubav i radost, kojom su Slovaci pozdravili jednako naše narodno oslobodjenje kao i našu volju, da se sa ostalom Evropom medju prvima suprostavimo boljševicima.

U slovačkoj priestolnici Bratislavi opskrbili su nas čajem i šećerom, što će nam jednako koristiti na dugom hodu i studeni. Uz to smo dobili mnoštvo cigareta, kolikog li veselja!, bonbona i keksa, što nam je sve vrlo dobro poslužilo.

Što smo drugo mogli u taj čas dati za zadovoljštinu, nego da gromkim glasom pjevamo divne hrvatske pjesme, koje su svi jednako, kud god smo prolazili, voljeli slušati.

Kud god smo prolazili, svugdje su nas čekali darovi i radostna lica. Zatim smo prošli kroz Madjarsku. U Rumunjskoj smo takodjer odlično prošli, premda rumunjskog jezika niesmo poznavali.

Onda je došlo bezkrajno pješačenje do bojišta. Prolazili smo oslobodjenom Besarabijom . . .

Nakon višednevne vožnje najednom je valjalo sići i putovati duge, bezkrajno duge kilometre pješke. S teretom na ledjima, punom ratnom opremom, a sunce je kao za inat upiralo u naša legionarska ledja.

Bilo nam je izpočetka vrlo težko, ali se niesmo ništa tužili, jer konačno, mi smo legionari-dobrovoljci. Pošli smo put dalekog Istoka svojevoljno i time smo sve muke i nevolje dragovoljno uzeli na svoja ledja.

Tako smo se malo pomalo priučili na muke i pješačenja, a mnogo nam je pri tom pomagao uviek novi kraj, uviek nove zemlje i dogadjaji, koje smo dostizali neumornim koračanjem i pješačenjem.

(Nastavit će se)

Partizani su popalili Bihać, ali . . .

. . . došla je hrvatska legija, da ih kazni i . . .

. . . popravi, što su pljačkaši porušili . . .

ČIŠĆENJE HRVATSKE OD ZLOČINAČKIH BANDA

Obsežnim podhvatima čišćenja, koji se sada poduzimaju u Hrvatskoj protiv komunističkih huškača izgubio je neprijatelj sada svaku pobudu. U više odsjeka uspjele su čete, koje napreduju slomiti tvrdokorni odpor banda, dok se u drugim odsjecima neprijatelj povukao u prašume i gorje. Komunisti izgubili su od početka ovih podhvata već preko 5.000 mrtvih i isto toliko ranjenih. Uspjelo je zaplieniti više znatnih skladišta oružja, strjeljiva i živežnih namirnica.

Bande, koje su djelomično napustile svoju staru četničku taktiku branivši mjestimice u zatvorenim postrojbama pojedine točke, nisu mogle trajno odoljeti jurišu njemačkih, talijanskih i hrvatskih četa, te su se nakon razaranja naselja povukle u neprohodne krševite krajeve bez vode. Težke zapreke stvorene na svim cestama nisu nigdje uspjele bitno smetati napredovanje postrojbi. Obkoljene skupine neprijatelja pokušale su upotrebom svega razpoloživog oružja prodrieti. Nakon što su savezničke čete očistile razne gorske nizove, dovršivši operacije unatoč najtežih vremenskih prilika po osnovi, pokušava neprijatelj izgraditi novu, dielom utvrdjenu frontu odpora. Zračno oružje podupiralo je svagdje trajnim uspjehom napredovanje naših postrojbi.

*

U hrvatskom su novinstvu objavljeni prvi izvještaji o čišćenju hrvatskog državnog područja od pljačkaških banda, koje je početkom siečnja počelo u južnom i jugozapadnom dielu Hrvatske po njemačkim oružanim snagama, SS postrojbama, te hrvatskim oružanim snagama i dielovima talijanske vojske. Svrha je ove vojničke djelatnosti, da se konačno cielo hrvatsko državno područje očisti od komunističkih i velikosrbskih razbojničkih banda, koje su počinjale najveća zvjerstva i zločine na imovini i životima nezaštićenog hrvatskog gradjanstva. Ove su bande zaposjele nepristupačna planinska područja Bosne i drugih dielova Hrvatske, odakle noću poduzimlju razbojničke pohode na neoružana sela i izvršuju djela sabotaže na važne prometne ustanove, da se opet na pojavu savezničkih vojničkih odreda odmah vrate natrag u planine.

Hrvatska je državna vlada više puta objavila strahote, koje su izvršili ovi zločinci, uznemirujući mirno pučanstvo na radu, napadajući njihovu imovinu i poljodjelsku i veleobrtnu proizvodnju. Ustrojstvo ovih razbojničkih banda bilo je po anglosaskom i boljševičkom novinstvu proglašeno kao »borba narodnih junaka za slobodu«. U Hrvatskoj je medjutim i na Balkanu dobro poznato, da je pojava banditstva i razbojništva bila odavno zanimanje t. zv. balkanskih nomada, rasne narodne mješavine, koja se ne može točno odrediti. I bivši beogradski režim u bivšoj državi imali su posla sa pljačkašima i razbojnicima, razpisujući ucjene na hajduke. Samo u to vrieme nije nikome palo na pamet, da te razbojnike naznačuje junacima u borbi za narodnu slobodu. Na Balkanu je naime bilo odavno uobičajeno bježati u šume, ako je netko došao u sukob sa vlastima. Takvih elemenata ima i danas, koji se prikazuju borcima za slobodu Europe, a koje u Londonu i u Moskvi slave i potiču na uzaludni odpor.

O uspjehu njemačkih, hrvatskih i talijanskih borbenih snaga izjavio je državni tajnik dr. Vrančić, da ova djelatnost čišćenja u jugozapadnom dielu Hrvatske znači konačnu likvidaciju zločinačkih banda. Jugozapadni i južni dio Bosne danas je, osim nekih nepristupačnih planinskih predjela, podpuno očišćen od bandita.

Odmah nakon oslobodjenja ovog područja po savezničkim četama pristupilo se radu na njegovoj ponovnoj obnovi i izgradnji. Hrvatski su obkopari u kratko vrieme ponovno sagradili željeznički most preko rieke Une kod Bos. Novog, koji je bio prije kratkog vremena od bandita razoren, a koji je predstavljao vrlo važnu prometnu vezu sa zapadnom Bosnom, koja je tako ponovno uzpostavljena. U okviru ovog čišćenja primjetila se posebno naglašena mržnja, koju komunističke bande pokazuju prema Islamu.

U pozivu je stajalo, da se on, naime Štef Pogačić ima javiti dana toga i toga, zbog nastupa vojne dužnosti. I, eto, on se je javio, on prvi seoski buntovnik, puntar i mudrijaš.

No, on je i prije prigovarao svemu, što je došlo u njegovo seoce u Zagorju, i na sve se je bunio, pa je ipak na koncu izvršio sve, što se od njega tražilo. I ovaj puta bilo je tako. Obišao je svu svoju sirotinju komadić zemlje i vinograda, što se stisnulo na obronku iznad sela. I Štefu su navrle suze na oči. Trebalo je sad sve to ostaviti.

Izljubio je djecu i ženu i pošao u selo. Njegov vjerni Medo je tužno cvilio i grebao zemlju, a djeca su kroz otvore na plotu pružala za njim ruke.

U krčmi su se napili za zadnji puta, zapjevali su, i pošli. U ime Božje . . .

. . . Tako je Štef Pogačić navukao domobransku odoru. Dobio je preveliku kapu, kako to obično biva, i zgužvani šinjel. Šest je mjeseci živio o vojničkom kruhu, šest se mjeseci nije odvajao od sive, uprljane krušne torbe, u kojoj je nosio municiju, i od svoje dugačke puške. Kapa je izgubila pravi oblik, odora se još više zgužvala, torba je bila još zamazanija i blatnija. Samo je stara »francuzerica« na tri metka bila sve čišća.

Tako je Štef Pogačić šest mjeseci čuvao pruge.

. . . Onda se jednog dana vlak, koji je on pratio, srušio niz nasip. Bila je razorena pruga. Izmedju smrvljenih vagona i sanduka, slomljenog i savijenog željeza izvukli su domobrana Štefa . . .

Izpred sobe za operacije položili su nosiljke sa Štefom i čekali dok dodje na red. Unutra su upravo jednoga rezali . . .

Štef je ležao blied na nosilima. Rietka kosa i dugački brkovi bili su sliepljeni od krvi. Ciela odora je bila mokra, sva posuta crvenim mrljama. Bio je sav zdrobljen.

Dva su bolničara došla, da unesu Štefa u dvoranu. Zadnjim silama Štef je otvorio usta. Njegov pratilac sagnuo se nad biednika. Štefova je ruka pala na pod, i nešto tražila pod nosilima.

»Drago, tu dole je municija. Pazi mi na nju. Za nju sam zadužen.«

. . . Ruka je ostala mrtvo visjeti, a domobran Štef je zaklopio oči . . .

M. Ž.

»U s t a š a« viestnik hrvatskog ustaškog oslobodilačkog pokreta. — Izdaje Glavni Ustaški Stan. Ravnatelj: Mijo B z i k. — Glavni urednik: Franjo B u b a n i ć, odgovorni urednik: Stanislav P o l o n i j o, Zagreb, Berislavićeva ul. 10. — U r e d n i š t v o i u p r a v a : Berislavićeva ul. 10. — B r z o g l a s i : Uredništvo: 79-00, Uprava: 64-06. — Čekovni račun br. 30.499. — Izlazi tjedno. — Pojedini broj stoji 2 Kune. — P r e d p l a t a : mjesečno 8 Kuna, četvrtgodišnje 24 Kune, polugodišnje 48 Kuna, godišnje 96 Kuna. — Tisak Tiskare Ustaškog pokreta, Berislavićeva ul. 10. — Za tiskaru odgovara Viktor S m o k v i n a, Zagreb, Medovićeva ul. 2.

SEOSKA TIŠINA

PONOS HRVATSKE